

Pícním porostům je třeba se věnovat více, než jsme byli zvyklí

Ing. Ivan Houdek; DLF Seeds, s.r.o., Hladké Životice

Obnovované porosty lučních směsí mohou i v suchých letech poskytovat vysoké sklizně píce, fotografováno při sklizni lučních směsí 23. 5. 2018 na Pícninářském dnu v Podkrkonoší

V posledních letech se vliv sucha projevil na pícních porostech výrazněji, než na tržních plodinách. Především proto, že víceleté a trvalé porosty si postižení suchem přenášejí do dalších let, a nejsou-li obnovovány nebo přisévány, jejich výnosy a kvalita píce rok od roku klesá.

Zemědělci, kteří byli zvyklí průběžně o porosty pečovat, obnovovat nebo přisévat, většinou nepoznali naprostý nedostatek konzervované píce. Sice s problémy, ale větší část zásob dokázali vyrobit. Zato **propad v úživnosti pastvin** pocítili téměř všichni chovatelé. I obnovené pastviny po druhém pastevním cyklu minimálně obrůstaly; nízký porost nedokáže odolat vysušení sluncem a větrem. Ovšem po srážkách na - rozdíl od starých vysilečných porostů - dokázaly obrůst.

Jednou z možností, jak si vyrobit dostatek konzervované píce k překlenutí nedostatku píce na pastvinách, i pro zimní a předjarní krmné období, je kromě obnov TTP

pěstování krátkodobých porostů na orné půdě.

Vlivem sucha se často zkracuje doba využití dočasných **jeteloví-notravních směsí**. Nejen travní porosty trpí mnohde suchem, a i když jsme byli zvyklí směsí s jetelem lučním pěstovat na dva užitkové roky a s vojtěškou (včetně čistých porostů jetelovin) na 3 i více let, tak po prořidnutí a zaplevelení jsou zaorávány dříve. Na druhou stranu sušší pozdní léto a podzim je pro pěstování jetelovin na semeno příznivější než deštivé počasí, a netrpíme nedostatkem jejich osiva pro obnovy.

Rychlým řešením nedostatku travních siláží je také **podzimní výsev**

krátkodobých jílků a jejich směsí, nebo směsí s jílkovitými festulolii. Při včasném výsevu ve druhé polovině srpna poskytnou vydatnou seč ještě na podzim. Téměř jistá je dobrá sklizeň jejich prvních sečí následujícího jara, i z menších zásob zimní vláhy. V humidnějších oblastech jsou sklizeny i v dalších sečích, ale do jejich stniště po první seči může být metodou pásového výsevu zaseto kukuřice - především na erozně ohrožených pozemcích.

K zajištění výroby kvalitní píce za podmínek častějšího nedostatku vláhy je nezbytné používat směsi obsahující na jedné straně rychle vzházející druhy a odrůdy, ale také vytrvalé a suchovzdorné druhy trav.

Ve **směších z DLF Seeds, s.r.o.** jsou používány jako nosné především odrůdy vytvořené na šlechtitelské stanici v Hladkých Životicích, která z více jak 70leté existence se

60 let intenzivně věnuje vlastnímu šlechtění. Sortiment vyšlechtěných druhů je široký a zahrnuje téměř všechny kulturní druhy trav a jetel luční, nicméně nejvýraznější úspěchů bylo dosaženo ve šlechtění kříženců jílků s kostřavami (Festulolia jílkovitého i kostřavovitého typu), diploidních i tetraploidních jílků a jetelů,

Krátkodobé směsi pro polní pícninářství

Zahrnují travní, jetelotravní směsi i směsi s vojtěškou.

■ Jetelotravní směs na dva užitkové roky **Cutmax 1** obsahuje kromě jetele lučního jílkovitého i kostřavovitého Festulolium. Splňuje požadavek na rychlé vzházení, vysokou kvalitu píce, velmi dobrou konzervovatelnost i vyšší odolnost suchu, než jetelotrávy s původními travními druhy, jako je jílek mnohokvětý, kostřava luční nebo bojíněk.

- Intenzivní travní silážní jílková směs **Cutmax 2** - směs tetraploidních odrůd jílku jednoletého, mnohokvětého a jílkovitých festulolií zpravidla na 2 roky pěstování při jarním výsevu, vhodná i k letnímu nebo podzimnímu výsevu. Vyžaduje vydatné hnojení dusíkem (kejdou, digestátem,...), je využitelná k osévání protierozních pásů, ochranných okrajů a dělicích pásů např. v honech kukuřice.
- Dočasná jetelotravní směs **Cutmax 3** na max. 5 let pěstování, často na přání je namíchána i s jílkiem jednoletým jako krycí plodinou. Na podzim 3. roku pěstování po prořídnutí jetele je možné přiset opět jetel luční s např. jílkovitým festuloliem, nebo je nutné pro zachování vyšších výnosů a kvality píce intenzivněji hnojit dusíkem.
- Jetelovojtěškotravní směs **Cutmax protein** na 3 užitkové roky obsahuje kromě jetele lučního i jetel plazivý, jílkovité i kostřavovité festulolium.
- Vojtěškotravní směs **Cutmax alfa protein** na 3-4 užitkové roky také obsahuje jílkovité i kostřavovité festulolium a 2,5 % jetele plazivého, který po seči zaplní volné prostory, omezuje vysychání strniště a vzházení jednoletých plevelů.
- Víceletá travní směs **BPS** - pro bioplynové stanice i k výrobě siláží pro skot, také je využitelná k osévání protierozních pásů, ochranných okrajů a dělicích pásů např. v honech kukuřice. Z poloviny obsahuje vytrvalá kostřavovité festulolia.

Vytrvalé luční směsi

Nabídka lučních směsí zahrnuje jetelotravní směsi, i travní, které slouží jednak k výrobě sena, jednak mohou být hnojeny digestátem či kejdou od roku založení.

Směsi jsou sestaveny pro rozdílné vlhkostní podmínky stanoviště. Všechny směsi obsahují nízký podíl tetraploidního jílku vytrvalého pro zajištění rychlého vzházení po výsevu a konkurenci jednoletým plevelům. Je vhodné je pro vyšší podíl vytrvalých, a tedy i pomaleji se vyvíjejících travních druhů, vysévat do krycí plodiny - luskovinoobilní směsky nebo s jílkiem jednoletým v množství do 5 kg/ha.

- Psárková raná luční směs pro vlhké louky **Meadowmax 1**, s jetelem lučním, kromě psárky luční obsahuje dominantní množství kostřavovitých festulolií a bojínku lučního.
- Ovsíková raná luční směs do suchých a velmi suchých luk **Meadowmax 2**, s jetelem lučním. Více než 1/5 výsevu je bezosinný ovsík vyvýšený Median, dalšími dominantními komponenty jsou kostřavovitá festulolia - obojí jakožto suchovzdorné a velmi hluboko kořenicí trávy.
- Středně raná kostřavová luční směs **Meadowmax 3** s jetelem lučním, vhodná do běžných i sušších podmínek, na pozemky s nevyrovnanými půdními podmínkami co do vlhkosti, převažujícími komponenty jsou kostřavovitá festulolia.
- Psárková raná luční směs pro vlhké louky **Louka 5**, bez jetele lučního - k výrobě sena.
- Středně raná kostřavová luční směs **Louka 6**, bez jetele lučního - k výrobě sena, do sušších podmínek.

Pastevní směsi

Nabídka zahrnuje rozdílné pastevní směsi co do podmínek pěstování, délky využívání, i pro různé druhy chovaných zvířat - skot, koně i ovce. Do vytrvalých směsí je míchán také štírovník růžkatý - vytrvalý a suchovzdorný druh jeteloviny.

- Dočasná jílková pastevní směs s jetelem **Grazemax 1**, je určena především pro dojnice, do humidnějších podmínek. Obsahuje ze 4/5 jílky včetně jílkovitých festulolií, její píce má vysoký obsah cukrů a vysokou stravitelnost, je určena pro výsev v humidních podmínkách, není vhodná na sušší pozemky a jižní svahy. Rovněž se sníženým výsevem se dá použít pro přisev prořídlených pastvin, s přínosem využívání do 3 let od přisevu.
- Vytrvalá pastevní směs s jetelem lučním **Grazemax 2**, intenzivní směs pro běžné vlhkové podmínky, obsahuje asi 1/3 kostřavovitých festulolií pastevního typu a více než 1/4 jílky vytrvalých.
- Vytrvalá pastevní směs do suchých podmínek s jetelem lučním **Grazemax 3**. Stále žádanější směs obsahující téměř polovinu kostřavovitých festulolií pastevního typu, podíl jílku vytrvalého je ve srovnání s předchozí směsí snížen - pro dosažení vysoké suchovzdornosti a dobrého zapojení porostu i po delších obdobích sucha. Má velmi dobrou regenerační schopnost, obrůstá brzy na jaře, lépe odolává sněžné plísňovitosti, na podzim roste dlouho až do zámrazu. Od 3. roku po částečném ustoupení jetele je vhodná k tzv. zimní pastvě.
- Vytrvalá pastevní směs **Covermax** neobsahuje jetel luční, vhodná je pro extenzivnější podmínky, jinak vyžaduje vydatnější dusíkaté hnojení. Je možné ji také využít pro **pastvu ovčí**. Při požadavku výsevu větších pastvin pro ovce je možné namíchat upravenou směs s výrazně sníženým podílem jetele plazivého, s využitím většího zastoupení méně vzrůstných, ale hustších odrůd travních druhů.

- Pastevní směs pro koně **Horsemax** je směsí bez jetelovin vyžadující pro dostatečnou úživnost vydatnější hnojení dusíkem. Nosným druhem směsi je kostřavovitá festulolium pastevního typu. Vzhledem k třetinovému podílu jílky vytrvalých, které zabezpečí rychlejší zapojení porostu, je vhodná i k přisevu hodně prořídlených pastvin. Při požadavku výsevu větší rozlohy pastvin je možné na přání namíchat směs s vyšší suchovzdorností, s přidavkem štírovníku apod.

Směsi do chráněných území a do obor

Přestože, jak jsem v úvodu napsal, je šlechtění v Hladkých Životicích zaměřeno na nové vysoce produkční druhy a odrůdy, byly zde vyšlechtěny i odrůdy původních druhů, ze kterých není problém na přání namíchat směsi pro louky i pastviny do chráněných území. Tyto potom neobsahují ani festulolia, ani tetraploidní odrůdy, do specifických podmínek a do obor od kolegů šlechtitelů z jiných stanic zabezpečíme osivo odrůd např. barevných jetelovin. Směsi jsou ale míchány výhradně z uznávaných osiv odrůd registrovaných ve státní odrůdové knize, nikoliv z planých druhů.

Závěr

V úvodu jsem zdůraznil nutnost obnovovat - zejména TTP - větší pozornost. Velkou část porostů po delším období sucha zdecimovaných, zaplevelených suchovzdornými pleveli, a zdegradovaných neodstranitelnými plevelnými travami, bude třeba obnovit. Porosty v posledních letech obnovené je třeba důsledně ošetřovat, nedovolit vysemenění plevelných a často jedovatých bylin. Obnova především v ekologickém zemědělství je nejen pracná, ale vyhubení plevelů nikdy není zcela úspěšné, a po několika málo letech se zdegradovaný porost vrátí. Ovšem dosáhnout intenzity výroby dostatečného množství kvalitní píce a konzervovaných krmiv bez vyšších nákladů nepůjde. Proto je třeba obnovované porosty důkladně vyhnojit, vyvápnit a udržet v dobré kondici co nejdéle. Směsi s vytrvalými a suchovzdornými odrůdami tento potenciál, při dodržování zásad zodpovědného ošetřování, mají.

☞

Z vyprahlých luk v podstatě vymizely trávy a zůstaly většinou plevelné byliny (2. polovina srpna 2019)